

Szempontrendszer szóbeli vizsga számonkéréséhez

(Szabályrendelet 4.§ 2.4.)

(LELKÉSZKÉPESÍTŐ, KÜLÖNBÖZETI ÉS HONOSÍTÁSI VIZSGÁRA JELENTKEZŐKNEK)

EGYHÁZ ÉS TÁRSADALOM

1 c) sz. melléklet

A vizsga célja: meggyőződni a jelölt elfogadható tájékozottságáról a legfontosabb és aktuális egyházi, társadalmi, közéleti, szociális kérdésekben. A jelöltnek számot kell adnia arról, hogy a tanulmányai során megszerzett teológiai ismereteit a gyakorlatban is alkalmazni tudja konkrét, a keresztyén ember válaszait és döntésre segítségét váró élethelyzetekben. Ennek részeként a jelöltek etikai véleményalkotási és érvelési készségét is vizsgáljuk. Mivel ez a készség bizonyos, jól meghatározható paraméterekkel mérhető, a következőkben ennek a véleményalkotási folyamatnak a lényegesebb elemeit rögzítjük, ajánlás jelleggel. Az erkölcsi értékítélet kialakítása során a jelölt adjon számot egyházunk hitvallásainak, különösképpen a II. Helvét Hitvallásnak az adott témakör számára releváns tanításáról.

a) A helyzet elemzése

A helyzet megjelölése (erők, érdekek, normák, szerepelvárások feszültsége). A szükséges tényanyag megismerése. Konfliktushelyzetben az érintettek lelkiállapotának megismerése. Ebben a lépésben kell odafigyelni az érintettek élettörténetére, vallási szocializációjára, a magukkal hozott morál elvárásaira. Érdemes megfogalmazni, hogy mit várnak el a konfliktusban érintettek az etikai tanácsadástól.

b) A szubjektív és objektív feltételek ellenőrzése

E téren a lelkipásztornak/etikusnak arra kell figyelnie, hogy milyen szakmai ismeretekre és empatikus készségekre lesz szükség a helyzet megoldásához, maga mennyire érintett a döntési folyamatban, mennyire vezetik saját érdekek, illetőleg azt is számba kell venni, hogy a konfliktus közvetlenül érintett szereplői mennyire együttműködőek a döntés keresésében. Ezen a ponton várható el a komplex, személyiségeket, morális elvárásokat, társadalmi- szociális háttérrel felvázoló, s ezzel az erkölcsi dilemma alapját adó értékkonfliktus megfogalmazása. Itt kell felbecsülni az egymással szemben álló értékek erejét és relevanciáját is.

c) Teológiai, etikai reflexiók megfogalmazása

Ez a reflexió szintje. A jelöltnek itt számot kell adni arról, hogy milyen ismeretanyag áll rendelkezésre a kérdés megoldásához: milyen bibliai normák jöhetnek számításba ebben a helyzetben, milyen teológiai felismerések és összefüggések vonatkoznak a témára, teológia- és egyháztörténeti példák, megoldások bemutatása, az érvelés felekezeti sajátosságainak ismertetése. Milyen egyházi állásfoglalás, tanítás, segédanyag ismeretes a témában? Lehetséges válaszok megtalálása. Nem teológiai (pl. filozófiai) megoldások összevetése a teológiai válaszokkal.

d) A lehetséges döntések mérlegelése

Ezen a ponton a fentiek ismeretében és függvényében, a konkrét szituációra tekintettel kell a lehetséges döntéseket és következményeiket számba venni, figyelembe véve a döntések rövid és hosszú távú következményeit. A mérce felállításában a lelkipásztornak saját keresztyén hite jelenti az elsődleges forrást. Ezen a ponton a lelkész/lelkigondozó/etikus nem hallgathatja el saját véleményét, de az ne legyen paternalisztikus, fölényes. A mérce itt nem biblicisztikus, de a Biblia

igazságait és üzenetét alkalmazza a konkrét helyzetre, figyelembe véve a biblikus értékrend és szociális normarendszer, illetőleg a társadalmi morál között fennálló feszültséget is.

e) A lehető legjobb megoldás keresése

Meghatározni a lehető legkisebb rosszat, illetőleg az elérhető legnagyobb jót a már meghatározott mérce értelmében.

f) Etikai döntés és visszacsatolása a gyakorlat/életvitel szintjére

Az etikai döntés a folyamatban az a pont, amikor a lehetséges cselekvési alternatívák közül kiválasztjuk azt a megindokolt döntést, mely a helyzet értékelését vagy a konfliktus megoldását adja. A jelölt adjon javaslatot/példát arra, hogy az így meghozott döntést, illetve etikai értékítéletet hogyan kapcsolja vissza a gyülekezeti élet szintjére (pl. tájékoztatás, tanítás, lelkigondozás, gyülekezetvezetési döntések stb. estén)

Kijelölt tételek az *Egyház és társadalom* szóbeli vizsgához – 2019

- (1) a. Házasság, család, szexualitás
b. A szentírásról, az Isten igaz igéjéről (II. Helvét Hitvallás 1. fejezet)
A Szentírás magyarázásáról, az egyházatyákról, a zsinatokról és a hagyományokról (II. Helvét Hitvallás 2. fejezet)
- (2) a. A magzati élet védelme
b. Isten egységéről és a Szentháromságról (II. Helvét Hitvallás 3. fejezet)
- (3) a. Öngyilkosság
b. A bálványokról, vagy Isten, Krisztus és a szentek képmásairól (II. Helvét Hitvallás 4. fejezet)
Isten imádásáról, tiszteletéről és segítségül hívásáról az egyedüli Közbenjáró, Jézus Krisztus által (II. Helvét Hitvallás 5. fejezet)
- (4) a. Etikai döntések az élet végén (hospice, eutanázia stb.)
b. Isten imádásáról, tiszteletéről és segítségül hívásáról az egyedüli Közbenjáró, Jézus Krisztus által (II. Helvét Hitvallás 5. fejezet)
- (5) a. Egyház és állam együttműködésének területei
b. Isten gondviseléséről (II. Helvét Hitvallás 6. fejezet)
A világmindenség teremtéséről, az angyalokról, az ördögről és az emberről (II. Helvét Hitvallás 7. fejezet)
- (6) a. Alkotmány és törvényhozás
b. A világmindenség teremtéséről, az angyalokról, az ördögről és az emberről (II. Helvét Hitvallás 7. fejezet)
Az ember bűnesetéről, a bűnről és a bűn okáról (II. Helvét Hitvallás 8. fejezet)
- (7) a. Sajtószabadság és médiaetika
b. A szabad akaratról és az ember képességeiről (II. Helvét Hitvallás 9. fejezet)
- (8) a. A jövő nemzedék érdekei és jogai
b. Isten eleve elrendeléséről és a szentek kiválasztásáról (II. Helvét Hitvallás 10. fejezet)

- (9) a. Pénz, hitel és kamat, gazdasági válság (és az egyház gazdálkodása)
b. Jézus Krisztusról, a valóságos Istenről és a valóságos emberről, a világ egyetlen Megváltójáról (II. Helvét Hitvallás 11. fejezet)
- (10) a. Diakónia és egyházi keretek között végzett szociális munka
b. Isten törvényéről (II. Helvét Hitvallás 12. fejezet)
Jézus Krisztus evangéliumáról, az ígéretekről, a lélekről és a betűről (II. Helvét Hitvallás 13. fejezet)
- (11) a. Az egészségügy problémái keresztyén szemmel
b. A bűnbánatról és az ember megtéréséről (II. Helvét Hitvallás 14. fejezet)
- (12) a. A keresztyénség és Európa
b. A hívők valóságos megigazításáról (II. Helvét Hitvallás 15. fejezet)
- (13) a. Egyház és nemzeti önazonosság
b. A hitről és a jó cselekedetéről, azok jutalmáról és az ember érdeméről (II. Helvét Hitvallás 16. fejezet)
- (14) a. Kisebbségek integrációja és a multikulturalizmus
b. Az Isten egyetemes (katolikus) és szent egyházáról és az egyház egyedüli Fejéről (II. Helvét Hitvallás 17. fejezet)
- (15) a. Ökumenikus kapcsolatok Magyarországon és a nagyvilágban
b. Az anyaszentegyház szolgáiról, rendeltetésükről és kötelességeikről (II. Helvét Hitvallás 18. fejezet)
- (16) a. Új vallási jelenségek és az egyházügyi törvény
b. Krisztus egyházának sákramentumairól (II. Helvét Hitvallás 19. fejezet)
A szent keresztségről (II. Helvét Hitvallás.20. rész)
- (17) a. Egyház és civil társadalom (az egyház szerepe az erkölcsi véleményformálásban, etika versus hit-és erkölcstan stb.)
b. Krisztus egyházának sákramentumairól (II. Helvét Hitvallás 19. fejezet)
Az Úr szent vacsorájáról (II. Helvét Hitvallás 21. fejezet)
- (18) a. Múltfeltárás és társadalmi megbékélés
b. A szent és egyházi összejövelekről (II. Helvét Hitvallás II. Helvét Hitvallás 22. fejezet)
Az egyházi könyörgésekről, az éneklésről és a kánoni órákról (II. Helvét Hitvallás 23. fejezet)
Az ünnepekről, a böjtökről és az ételek megválogatásáról (II. Helvét Hitvallás 24. fejezet)
- (19) a. Migráció és menekültválság
b. A szertartásokról, a szokásokról és a közömbös dolgokról (II. Helvét Hitvallás 27. fejezet)
- (20) a. Az állam felelőssége (biztonság, háború, terrorizmus)
b. A polgári hatóságról (II. Helvét Hitvallás 30. fejezet)
-